№ 52. Sestdeen, 30. junijâ. 1907.

Makfâ,
Jelgawâ sanemot:
par gadu . . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . — „ 60 „
Par adreses pahrmainu jamakfâ 10 kap.

Latweeschu Awises.

Makfâ,
pa pastu peesuhtot:
par gadu . . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . — „ 90 „
Uz ahrsemèm 4 rub. 50 kap., 2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Iznahk divreiz nedelâ.

Redakzija un ekspedizija: Jelgawâ, Kangihseru eelâ № 14.

86. gada-gahjums.

Sludinajumi makfâ: par sihku rakstu rindiņu 8 kap., preekschpusê 20 kap.

Aisrahdijums.

Ari otra pusgada abonenteem peesuhtisim kâ peelikumu bez maksas redakzijas izdoto „Mahju Kalendaru" uz 1908. g. Kalendara kuplajâ literariskajâ puhrâ starp zitu atradisees apzerejums par muhsu eewehrojamo mahkslineeku Jani Rosentalu lihds ar wina gihmetni un daschâm wina glesnu reprodukzijâm.

Otrâ pusgadâ nodrukasim ari solito Dsilnas originalstahstu „Wehtru deenâs", kurâ tehlota strauji ritoschâ dsihwe nemeeru laikmetâ. **Administrazija.**

Sinibu Komisijas wasaras sapulzes.

(Beigas).

Otrâ deenâ uz deenas kahrtibas nahza paschi eewehrojamakee preekschlasijumi schi gada sapulzês. Tee bij: A. Needras „Basniza un skola" un W. Maldona „Par muhsu tautskolu tagadejo stahwokli". Abi plaschi un pamatigi isstrahdatee referati daschâ sinâ weens otru papildinaja un tâ dewa jo pilnigu pahrskatu par swarigajeem basnizas un skolas jautajumeem.*)

Debatês kahds students isteizâs, ka newarot usstahdit tikai religiski-tikumiskos idealus par audsinaschanas prinzipu. Pate pirmâ weeta pat esot dodama daikuma un pateesibas idealeem. Ari sinatnei esot jaeerahda plaschas teesibas, jo tikai ats nesinaschanas zilweki esot launi. Neesot domajams, ka zilweki ar apsinu daritu launu — katrs no sawa stahwokla pahrleezinats, ka winsch dara labu. Esot nenoleedsams, ka tagadejâs tautskolas eeaudsinot behrnôs leekulibu un islikschanos.

Kahds skolotajs aisrahdija uz skolotaju gruhtajeem apstahkleem. Lai skolotajs waretu west zilweka zeenigu dsihwi un winam nebuhtu janodobâs blakus pelnai, nepeeteekot ar 300 rbl. algas ween.

Mahzitajs Spalwinsch aprahdija, ka ne tikai ais nesinaschanas zilweki ir launi, bet ari ais rakstura truhkuma un ziteem eemesleem. Skola war daudz ko darit rakstura iskopschanas un stiprinaschanas sinâ. Sinatniskâ paschisglihtibâ newehlama parahdiba esot ta, ka pee mums grahmatu izdeweji izdodot sliktôs tulkojumôs rakstus ar weenpusigu tendenzi, kamehr turpreti sinisli kritiskee raksti paleekot neizdoti. Kâ uz peemehru aisrahdiju uz Büchnera grahmatu „Spehks un weela", kas pee mums nule isnahkuse un teekot isklieegta kâ leela pateesibas atklahjeja, kamehr tur ihstas pateesibas esot tikai 1/10 daka, bet zits wiss no sinatniskâs kritikas jau sen apgahsts. Tâ tautu audsinot weenpusigi.

N. Kaudsits peesihmeja, ka esot gan aiskustinats jautajums par garigo audsinaschanu, bet par meesas audsinaschanu neesot teikts ne wahrds; ari par to muhsu skolâs stipri jaruhpejotees.

Sekoja A. Dulbes referats par lirisko dseju. Ari schis preekschlasijums modinaja dsihwu wehleschanos, kaut Sinibu Komisija israudsitos spehjigakus referentus wasaras sapulzèm. Zik wehrtibas A. Dulbes kga spreedumeem par muhsu rakstneekeem, redsams no tam, ka winsch Karli Jakobsonu un Kahrsteni nostahdija waj wisu muhsu dsejneeku preekschgalâ, kurpretim par Akurateri isteizâs, ka tas neprotot wehl spalwu wadit.

Stud. A. Dimburgs lasija par sinisku un sabeedrisku saturu grahmatâm. Winsch nosodija jaunakâ laikâ tik leelâ skaitâ parahdijuschâs tendenziosâs broschuras par tautsaimneezibu un politiku. Tâs aprobeschojot zilweka spreeduma spehju un padarot winu par weenpusigu un sabeedribai nederigu pilsoni.

Debatês kahds zits students referentam pahrmeta, ka tas grahmatas apspreedis tendenziosi. Uz tam D. atbildeja, ka winsch atsihstot tahdu tendenzi, kas zilweka garu eerosina, bet ja ta garu tikai aprobescho, tad grahmata pekama. Pee tahda prinzipa winsch turejees, grahmatas apspreeschot.

Pehdejais preekschlasijums bija Jullas apzerejums par Latweeschu mahjruhpneezibu. Referents tiz mahjruhpneezibas nahkotnei, un isteiza domas, ka gadijumâ, ja waretu atwehrt tautas uniwersitati, nedrihkstetu peemirst Latweeschu mahjruhpneezibu pazelt siniskâ stahwoklî.

Ar ihsu sirsnigu atwadischanâs runu, pateikdamees par apmekleschanu, preekschneeks slehdsa sapulzi. Pehz tam sapulzes apmekletaju leelakâ daka aisgahja apskatit doma museju, kur pilsehtas bibliotekars N. Buschs un museja preekschneeks Hollanders laipni dewa pamatigus paskaidrojumus.

Aiskatotees atpakal uz wisu schi gada wasaras sapultschu gaitu, war sazit, ka panahkumi eepreezinoschi, eewehrojot tagadejos apstahkkus, kur terors un boikots wehl naw pilnigi saudejuschi sawu eespaidu muhsu dsihwê. Zereesim, ka lihds nahkoschajâm sapulzèm jau zeeschi buhs nodibinajusês pahrleeziba, ka uz preekschu tiksim tikai ar raschigu, nopeetnu darbu paschu druwâs, bet newis ar deesin kur sameklêtâm un mahksligi saskruhwetâm teorijâm un naidoschanos sawâ staroâ. —k—

*) Red. peesihme: Tâ ka zeram scho abu interesanto preekschlasijumu saturu turpmak atstahstit plaschaki „Basnizas un skolas" peelikumâ, tad scho weetu muhsu referenta sinojumâ atlaischam nost.

Jauns!!! Wehl nebijis!!!
Papirosi
„Jelgawa" 10 gab. 6 kap.
no fabrikas
A. G. Ruhtenberg, Rigâ.
Teek wisur pahrdoti.

No ahrsemèm.

No Austro-Ungarijas. Skati iz parlamenta dsihwes. Austrijas parlaments jau no sen deenâm kluwis pasaulslawens zaur ahrkahrtigi trokschnainâm sapulzèm. Lai gan tautas weetneeki un winu preekschneeki mainâs, tomehr skandals parlamentâ paleek tas pats agrakais. Sewischki jauki nupat gahjis, apspreeschot Poku wehleschanu nepareisibas Galizijâ. Duhru kratischana, schnahkschana, wistreknakee un skakakee lamu wahrdi — tâs ir scha parlamenta raksturigâs eesihmes. Kâ Austrijas tautas weetneeki prot weens otram glaimot, to lai rahda daschi no pehdejâs sehdês leetotèem komplimenteem, kâ: „Klusat, juhs, asins suns!" „Jums labaki buhtu palikt lauka, juhs, wehrsi!" — „Waj juhs esoet traks? Turat muti, neleeti!" — „Zik konjaka juhs schodeen esoet isdsehruschi?" . . . un tamlihdsigi. Skaisti wahrdi, waj nè! Kad pehz pauses kahds Poku tautas weetneeks gribeja aisrahdit uz schahdâm kauna leetâm, tad peepeschi kâ weens wihrs pazehlâs 30 Rutenu tautas weetneeki un sâka dseedat sawu himnu: „Wehl Ukraine naw sudusc." Pahrejee deputati, pahrsteigti klusedami, noklausijâs scho un wehl otru Rutenu zihnas dseesmu, pehz kam dseedataji paschapsinigi atkal nosehdâs. Kad sahka dseedat zihnas dseesmu, ministri atstahja sahli. Pehz „konzerta" daschi zitu partiju deputati ari no sawas puses gribeja ko „nest preekschâ," bet wadoni winus no tam wehl paspehja atturet. Tas bij jau wakarâ, un sehdi wareja slehgt.

No Indijas. 5 miljoni ar mehri miruschu. Austrum-Indijâ, kur mehris plosâs no 1896. gada oktobra, schi sehrga wehl jo projam prasa ahrkahrtigi bagatu plauju. No min. oktobra lihds 1900. gada beigâm Indijâ ar mehri nomiruschi tikai 403,700 zilweku, no 1901. lihds 1905. gadam jau 3,675,000, un pa 1906. gadu 332,000; lihds schi gada aprilim Indijâ ar mehri miruscho skaits pahrsneedsis 5 miljonus. Tâ ka zitas walstis sper stingrus sokus pret mehra eewasaschanu un isplatischanos, tad ahrpus Indijas breesmigâ sehrga eeguhst maz upuru, lai gan wina reisâm parahdijusês Egiptê, Kihnâ, Japanâ, Jaun-Selandê, Angku Deenwidus-Afrikâ un zitur.

No eekschsemèm.

Kreisâs partijas un walsts domes wehleschanas.

Sozialdemokrati un sozialrewoluzionari, kâ „D. Zg." sino, isteikuschees preeksch peedalischanâs pee wehleschanâm, lai gan zeribu uz panahkumeem neesot nekahdu. Kases esot tukschas, muhschigee streiki eedsinuschi strahdneekus nabadsibâ, leelas naudas sumas izdotas preeksch partiju eewehrojamako wadonu behgschanas no issuhtischanas weetâm. Neeewehrojot Chrustalewu-Nosaru, kursch kâ bespartejisks bija atstahts uz saweem priwateem lihdsekleem, Gerschuni, Karpowitscha, Awksentjewa un Trozka behgschana maksajusi wairak par 150 tuhkst. rbl. Ar weenu wahrdu — truhkstot naudas. — Bet Latweeschu sozialdemokrati, kâ „Rusj" wehsta, weenprahtigi esot taês usskatôs, ka pee nahkoschâm walsts domes wehleschanâm wineem nebuhtu japeedalâs. Tapat domajot ari Poku sozialdemokrati, kuri pat pagahjuschâ reisê boikoteja walsts domes wehleschanas. Tâ tad nahkoschâ sozialdemokratu preekschstahwju konferenzê buhs stipra strahwa par labu boikotam, pret kuru gruhti buhs zihnitees minimalistu usskateem.

Par nodomatu atentatu uz grahfu Witti „Retsch" raksta schâ:

Ne tikai Rigâ,
bet ari
nekur zitur naw labaku papirosu, kâ
papirosi „Riga" 10 gab. 6 kap.
Ihsti tikai
no
fabrikas
A. S. Maikapar.

„Daschas deenas atpakal Peterburgas laikrakstôs parahdijâs sensazionela sina, kura met gaismu uz „ihsto Kreewu kauschu" kaujas druschinu darbibu.

Pehz sinojuma fatura maija beigâs minetâ sabeedriba organiseja usbrukumu grahfam Wittem. Slepkawam wajadseja apmestees weesnizâ pret grahfa dsihwokli un mest uz grahfu bumbas, kad tas brauz uz walsts padomi. Lai buhtu, kâ buhdams, tomehr par usbrukuma upuri schoreis netika Witte, bet pats usbrukuma organisators, kahds Kasanzews. Kasanzewu atraba 27. maijâ nonahwetu uz Irinowskas dselszela linijas 7. werstê; pee wina atraba bumbas, kuras bij gatawotas preeksch usbrukuma grahfam. Pehz sozialrewoluzionaru zentralkomitejas paskaidrojuma Kasanzewu nogalinajuschi tee paschi strahdneeki, kurus winsch bij ismeklejis par sawa nodoma isweschanas eerotscheem, jo strahdneeki dabujuschi sinat „leetas pateeso stahwokli." Taî weetâ, kurâ teem wajadsejis satikties ar Kasanzewu, lai sanemtu no wina bumbas, tee to ari nonahwejuschi."

Kâ no wisa scha atgadijuma redsams, tad peeminetajeem strahdneekeem prinzipâ nekas naw bijis ko eebilst pret politisku slepkawibu, ja tik tas saskan ar winu plahneem. To tee ari peerahdijuschi, nonahwedami Kasanzewu, kursch sawukahrt tihkoja atkal uz zita dsihwibu. Un tâ atkahrtojâs bez mehra, bez mitescha nâs ar wisnotruluschako weenaldsibu melnee kauj sarkanos, sarkanee melnos, pee kam kaujamo krahsai nemaz naw jabuht deesin zik spilgtai.

Baltijas reformu leetâ.

„Rig. Ztg." korespondents dabujis dsirdet no waldibas aprindâm, ka Baltijas prowinzês schimbrihscham nenotikschot nekahdas pahrgrosibas pagaidu likumu weidâ uz 87. p. pamata jo waldiba zerot, ka pehz projektu zaurluhkoschanas Rigâ julija mehnesî, tos gatawus wareschot eesneegt treschai, zerams, mehrenai walsts domei un iswest tos tur zauri.

„Meerigas atjaunoschanas partija" isirst.

„Meerigas atjaunoschanas partija" deesin zik stipra nekad naw bijuse, bet pehz sawa dibinataja grahfa Heidena nahwes ta sahk pawisam isirt. Tâ winas wadonis knaps Trubezkojs partijai eeteizis weenotees ar oktobristeem un kadeteem, un tagad, kâ „Now. Wremja" sino, partijas komiteja Peterburgâ nolehmuse beigt sawu darbibu un julijâ sasaukt wispahreju partijas sapulzi un apspreest partijas likwideschanu.

Paskaidrojums semes fonda likwideschanas leetâ.

Atteezotees uz to, ka laikraksti sinoja par 10 milj. desetinu leelâ semes fonda pahrdoschanu, oficiosais „Sinu birojs" sneedz paskaidrojumu, ka pateesibâ semes eerihzibu komisiju rihzibâ nodota tikai daka no schi fonda, proti obroku gabali, kuru arendes terminsch notezejis, un masak kâ puse no semneeku bankas pirktâm muischâm. Tad ar zirkularu naw nolikts nekahds terminsch scho semju pahrdoschanai, bet nolikts gan triju mehneschu laiks, lai isstrahdatu un pasinotu bankas nodakâm eeskatus par to, kahdâ kahrtâ likwidejama samehrâ neleela daka no 10 milj. des. fonda, 1722,089 des., kas sastahw no semes, ko banka pirkusi un kas nodota komisijâm lihds scha gada 1. maijam. Plaschako isskaidrojumu nodrukaschot „Waldibas Wehstnesi" un peesuhtischot awischu redakzijâm.

Par semneeku nemeereem pee Ladogas kanaleem.

Swirizas tuwumâ, pee Ladogas kanaleem, kâ „Rusj" sino, nekahrtibas sazehluschi semneeki, kuri ar sirgu palihdsibu welk kugus. Pehdejâ laikâ kugu ihpaschneeki sahka leetot sirgu weetâ buksseertwaikonischus, kas pamasinaja semneeku pelnu. Semneeki prasija, lai twaikonischus neleetojot, kugu ihpaschneeki negribeja to darit. Tad kahdi 2000 (pehz zitâm sinâm 200) semneeku aislika kanalim preekschâ kehdi, sabojaja telefonu un sahka bombardet ar akmeneem twaikonu personalu. Eerabâs polizija, ar kuru notika saduršme. Kritušchi 2, eewainoti 8 saduršmes

Peepraseet it wisur!!!

Papirosus

„Profit“

10 gab. 6 kap., 5 gab. 3 kap., 25 gab. 15 kap.

no fabrikas

A. G. Ruhtenberg, Rigâ.

Sawa augstâ labuma dehl schee papirosi pahrspehj wisas zitas sortes.

War dabut pirkt it wisur.

Brihdinajums!

Papirosi „Riga“

10 gab. 6 kap.
25 gab. 15 kap.

kà ari

tabaka „Заказной“

№№ 9, 10, 12 un 15

tikai tad ihsti, kad us eepakajuma atronàs **mans wahrda parakstS**

A. S. Maikapar

farkani drukats.

Bes mana wahrda paraksta wifs zits ir maswehrtigs isgatawojums un usskatams par manu fabrikatu pakaldarinajumu.

Mani fabrikati it wisur dabonami pirkt.

Lehti un labi!!!

Papirosi

„Польза“ 10 gab. 3 kap.

no fabrikas

A. G. Ruhtenberg, Rigâ.

War dabut pirkt it wisur.

balibneeki. Pa krastmalu staigajot usbudinati semneeku pulzini un jahdelejot laukfargi un daschada preekschneeziba. — Tahlak „Rusi“ raksta apmehram schà:

Bukfeeru komandas bija eebaiditas no streikotaju semneeku draudeem un neeedroschinojàs west peelahdetos kugus. Tad us katra twaikona eeweetoja pa trim straschnikeem. Bet schini azumirklî peenahza sina, ka nemeeri pahrnehmuschi wisus kanalus. Komandàm noschluka duhscha. Straschniki ari nesinoja, ko darit. Eerabàs wehl 10 jahtneeki-straschniki. Winus celenza wairak simtu semneeku.

Neskatotees us prasijumu laist zauri bukfeerus un kugus, streikotaji tomehr neisklihda. Straschniki ar sirgeem dewàs lehkschus puhli eekschà, bet puhlis tomehr neatkahpàs. Kad straschniki taisijàs us turpmaku rihkoschanos, wineem usbruka semneeki; iszehlàs fischanàs, pee kam straschniki atkahpàs sokus 30 un dewa brihdinaschanas salwi. Semneeki atkal skrehja straschnikeem wirsû. Schee dewa otru, trescho, zeturto un peekto salwi no krasta; 15 straschniki bes tam schahwa no twaikona „Schkwal“. Streikotaji sahka klihst us wisàm pusèm. Tschetri bija krituschi, zik ir eewainotu, wehl naw sinams, jo daschi no wineem paguwuschi paslehptees un ziti noslihkuschi; peerakstiti kahdi 9 eewainoti. Bes scheem dewineem daudsi ir weegli eewainoti; tee paschi dewuschees us slimnizu. Purwà wehlak atrada wehl 7 krituschus un eewainotus. No nemeerneekeem neweens naw apzeetinats, tadehl ka naw bijis peeteekosch skaita straschniku. 23. junija sapulzê streikotaji-semneeki peenehma sekoschu resoluziju: eewehrojot daudsos upurus un newehledamees turpmak likt us spehli sawu dsihwibu, streikotaji nolemj atstaht aktiwu pretoschanos. Pehz tam streikotaji isklihda; us bukfeereem usweda straschnikus, un tika dota pawehle, tuhlin nowest lahdinus kur wajadsigs. Pee tam straschnikeem pawehlets, katru mehginajumu apturet kugu satiksmi pa kanaleem pahrtroukt ar eerotscheem un schaut us katru, kas eebroschinatos west ar akmeneem us straschnikeem un kugu komandàm.

24. junijà pee kanaleem bija pilnigs klusums. Lahdinus ar bukfeeru palihdsibu un sem straschniku apsardsibas wed pastahwigi.

Daschu awischu telegramas no 27. junija wehsta, ka nemeerôs pee Ladogas esara diwi nonahweti, no 20 eewainoteem 4 miruschi un septinu dsihwiba atrodàs breesmàs. Par tahdeem vascheem semneeku nemeereem sino no Baltà esera kanaleem Nowgorodas gubernâ. Nonahweto skaitâ ir ari kahds skolotajs.

Bumbu taisitaju prahwa Somijà.

20. junijà Wiborgas hofteesa sahka isteesat maija mehnesî Kuokolâ apzeetinato 11 bumbeneeku prahwu. Wisi wini gluschi jaunini, no 17—18 g. wezi. Starp apsuhdseteem 2 studenti: Neimanis un Tscheskis. Pahrejee peeder pa leelakai daksai pee pilsonu un strahdneeku kahrtas, ar Kreewu un Poku wahrdeem. Kreewu waldiba gan bij peeprasijusi, lai apzeetinatos isdod winai, bet Somu waldiba peeprasijumu atraidijusi lihds leetas galigai ismekleschanai no Somu eestahdèm. Galwenakee no apsuhdseteem ir minetee 2 studenti. Neimanis ir no Kaunas gubernas, luteranu mahzitaja dehls. Winsch isteizàs, ka eerihkojis sprahgstoschu weelu laboratoriju Kuokolâ us sawa rehkina; winsch weenkahrschi interesejees par kimiju, pee wina nahkuschi wina pasihstami, ar kureem winsch dalijees sawàs sinaschanàs par kimiju un newis, kà winu apwaino, „lasijis lekzijas par bumbu isgatawoschanu.“ Tscheskis ir Homelas telegrafa eerehdna dehls. Winsch teizàs pats us sawu roku eerihkojis Kuokolâ masu kimisku laboratoriju, bet wehlak pahrgahjis pee Neimana, un tad abi kopâ nodarbojuschees ar sprahgstoschu weelu pagatawoschanas studijàm. — Leetas zaurluhkoschana wehl naw pabeigta.

Skolotaju seminars ar Igaunu mahzibas walodu.

Kà „Rev. Ztg.“ sino, Igaunijas landtags starp zitu nospreedis dibinat tautskolotaju seminaru ar Igaunu mahzibas walodu.

Stolipins naw brauzis atwakinajumà.

Pagahjuschâ numurâ pasneedsàm pehz ahrsewju awisèm sinu, ka ministru preekschneeks Stolipins isbrauzis atwakinajumà us Sweedriju. Tagad israhdàs, ka Stolipins atwakinajumà naw wis brauzis, bet pabraukajees ar twaikoni tikai gar Somijas krasteem, pehz kam atgreesees atpakal us Peterburgu un turpinot sawus amata peenahkumus.

Noseegumi.

Gruskoje sahdschâ, Kijewas gub., aplaupot kahdu Schihda tirgotawu, nonahwets 11 gadus wezs sehns un sakropkota meitene. Nolaupitas 15 mahrzinas zukura un 20 rbl. naudas. — Lodschâ 24. junijà pee pilsehtas parka smagi eewainots kahds strahdneeks. — Noworosijskâ 25. junijà diwi laundari wahrigi saschahwa kahdu gorodowoju. — Warschawâ 23. junija wakarâ Wokas preekschpilsehtâ 5 nepasihstami zilweki apschaudija patruku, sastahwoschu no diweem laukfargeem un weena saldata un wisus trihs weegli eewainoja. — Wilnâ, 24. junijà, Behrmana dsihwoklî, Sirgu eelâ, isgatawojot bumbu, pehdejà sprahga; sprahdsens nodarija leelu postu un mahju aisdedsinaja. Kahds dsihwokla eemihtneeks smagi eewainots, 3 seeweetes weeglak. Behrmanis aisbehdsis, wina seewu apzeetinaja. — Lodschâ 25. junijà trihs nepasihstami zilweki nonahweja weesnizneeku Fremeli wina weesnizà. — Us Bresinskajas grahti eewainoja kahdu Schihdu tirgotaju. — Naktî us 25. junija Tweras Sastawas tuwumâ, pee Maskawas, trihs apbrunojuschees zilweki usbruka no Petera parka nahkoscham tramwaja wagonam un nolaupija konduktoram 40 rublus. — Odesâ 25. junijà ap pusdeenas laiku nonahwets dselsfabrikas ihpaschneeks inscheneers Lewins. Weenu no slepkawàm, kahdu strahdneeku, apzeetinoja, kamehr zitiisbehga. — Jekisawetgradâ 25. junijà, apzeetinot diwus laupitajus, nonahwets gorodowojs un otrs smagi eewainots. — „Rusi“ sino, ka 24. junijà nepasihstami laundari aplaupijuschi Tschuschikowas pagasta waldi Nischnedewizkas aprinkî, Woroneschas gub., aisnesdami 1937 rbl. — Jekaterinburgâ 23. junijà ap pulksten 12 deenâ tika schauts us schandarmerijas ritmeisteru Pischkinu un polizijmeistaru Chlebodarewu, kad tee gahja pa Saldatu eelu; ritmeisters tika smagi eewainots, tà ka zeklâ us slimnizu winsch nomira. Polizijmeistars dsinàs schahwejeem pakal, tomehr kaiminu mahju pagalmôs tee nosuda. Tanî paschâ laikâ eewainots ari weens straschniks. Wisu pilsehtas daku eelenzis kara spehks, un tur teek isdaritas kratischanas. — 24. junijà no rihta us Peterburgas-Warschawas dselsceka, starp Schischepetowo un Lapi stazijàm, us brauzeenu, kurâ brauza Wolinijas leibgwardijas pulka eschelons, mestas wairakas bumbas un wairak reises isschauts. Weenu saldatu weegli eewainoja. Atrada 4 wehl neissprahgushas bumbas, weenu rokas granatu un patronas. — Kasanâ 23. junijà pulksten 7 no rihta us Woskresenskajas eelas kahdâ slehgtâ weikalâ pa pakalejàm durwim eelausàs laupitaji, kad kaseeris patlaban skaitija naudu. Peebraudedami eerehdneem ar rewolwereem un ussaukdami: „Rokas augschâ!“ eebruzeji nolaupija 3000 rbl. — 23. junijà 8 laupitaji eebruka Michailowkas muischas kantorî, Jekaterinoslawas gub., apdraudeja eerehdnus un sahka laupit naudu. Tomehr bij isdewees pasinot sahdschas polizijai, kura drihs eerodàs. Laupitaji schaudami skrehja us Suchatschewkas staziju, uslehza us lokomotiwes un peespeeda maschinistu braukt atpakal. Dijewkas tuwumâ laupitaji nolehza no lokomotiwes; straschniki winus panahza; iszehlàs schauschanàs, pee kam diwi no laupitajeem krita, weens eewainots un diwi apzeetinati. — 25. junijà Signachas aprinkî, Tiflisas gub., 2 laundari nonahweja pristawu; kara spehka nodaka slepkawas noschahwa. — Telawâ laupitaji naktî schahwa zaur logu aprinka preekschneeka dsihwoklî, bet winu neeewainoja. — Stawropolê 24. junijà, naktî, nepasihstami zilweki 10 reises isschahwa zaur logeem us Osetinu diwisijas pirmàs sotnas komandeera Krilowa dsihwoklî. Aisdomàs stahw kahds saldats, kursch schajàs deenàs no diwisijas isbehdsis. — Warschawâ 25. junijà us Schitnajas eelas wahrigi eewainoja kahdu atslehdsneeku; no schahweeneem eewainoti ari 2 garamgahjeji. — 6 werstes no Karatschewas, Orlas gub., 3 nepasihstami zilweki usbruka Odrinas klosterim. Dsenotees pakal, diwus no wineem nonahweja un trescho apzeetinoja. Pee laupitajeem atrada eerotschus un bumbas. — Grafa Branizka muischâ, Kijewas gub., semneeki noganija ar saweem lopeem wasarajas laukus un turejàs pretim isprawnikam, kursch bija eerabees ar jahjoscheem laukfargeem. Laukfargi usbruka puhlim un winu isklihdinoja, zaur ko atkal eestahjàs kahrtiba. — Peterburgâ 25. junija rihtâ us Newska prospekta juweleera Gau'a weikalâ nolaupiti 50,000 rbl. — Maskawâ 26. junijà no rihta us Nasanas eelas 9 apbrunojuschees zilweki taisijàs usbrukt kahdam Maskawas-Kasanas artelschtschikam. Kad laupitaji patlaban gribeja usbrukumu isdarit, pasinotâ polizeja atklahja us wineem uguni. Pa apschaudischanas un kerstischanas laiku 4 laupitajus apzeetinaja, weenu noschahwa un diwus nahwigi eewainoja, kamehr weenam isdewàs isbehgt. Galwenais wadonis, kahds Serikows, atsinàs, ka wini gribejuschi isleetot nolaupito naudu rewoluzionareem mehrkeem. Pee apzeetinateem atrada 2 bumbas un 8 rewolwerus, kà ari wairakus buntschus. — Umanâ, Kijewas gub., Pokiskajas dsihwoklî sprahga bumba, kura nejauschi isskrita winas dehlam, 18 gabus wezam jauneklim; winsch tika eewainots.

No Reweles. Walsiws. Pagahjuschu pirmdeen, kà „Rev. Ztg.“ raksta, weetejâ juhrmalâ manita walsiws. Ta bijuse ap 30 pehdu gara un sudraba krahsas — laikam delfin. Sim wisu deenu grosijusès saulê un schad un tad isschkahkuse 15 pehdu augstas uhdens struhkles. Wakarâ wairaki medneeki labwàs dewuschees juhrâ, bet teem naw isdewees sim noschaut. Gan raidits tai pakal wisdaschadako eerotschu lodes, bet ta postahwigi mainijuse sawu behgschanas wirseenu un aisbehguse.

No Masehdas meesta, Tekschu aprinkî. Milsigs ugunsgrehks. 12. junijà sche iszehlàs ugunsgrehks, kursch pahrwehrts par pelneem lahdus 78 namus, tà tad leelako daku no wisa meestina. Palika no uguns neaisskahrta tikai kahda 1/4 meestina. Uguns iszehlàs kahda Schihda maisnizà, behrneem neusmanigi ar uguni apejotees. Kaiminu draudsês wahz bahwanas preeksch ugunsgrehka peemekleteem. (L.)

Widseme.

No Rigas. Redaktoru prahwas. Kà Rigas laikraksti sino, teesu palatas sesija 26. junijà isteesajusi prahwu pret Kreewu laikraksta „Pribaltiskij Kraj“ redaktrisi Franzen kundsi un schàs awises lihdsstrahdneeku Tscheschichinu. Palata noteesaja Franzen kdsi ar 300 rbl. soda naudas waj, maksat nespehschanas gadijumà, ar 3 mehneschem aresta. Tscheschichinu, kursch pats aisstahwejàs, palata attaisnoja. — Apsuhdsibas isteesaschanu pret bijuscho awises „Spehks“ redaktoru Konst. Hirschu — atlika, jo apsuhdsetà aisstahwis aisrahdija, ka raksti resp. apsuhdsibas materials naw pareisi pahrtulkoti; bes tam nebij eeraduschees dokschi leezineeki. Palata nolehma Hirscha leetu no jauna nodot teesas ismekletaja zaurskatischanai. — Isteesaja ari apsuhdsibu pret Lejas pag. peederigo 35 gadus wezo awises „Deena“ redaktoru-isdeweju Robertu Rikweili par to, ka winsch sawas awises 7. un 8. numurôs eeweetojis rakstus: „Pads rewoluzija“ un „Walsts domes wehleschanas un to praktiska ieweschana.“ Teesa apsuhdseto atsina par wainigu un noteesaja us weenu gadu zeetokšnî. Bes tam teesa nolehma noteesato Rikweili tuhlin apzeetinat lihds 1000 r. salogam eemaksaschanai. Awise „Deena“ us wiseem laikeem teesai aisleegta.

— **Apzeetinati burtlitschi.** „Deenas Lapas“ tipografijà 26. junijà apzeetinati seschi burtlitschi un weens maschinists. Apzeetinateem pasinots, ka wineem janosehsch weens mehnesis aresta par 1. maija swinneschanu.

— **Leelajà Schihdu sinagogà** 24. junijà, kà „Rischt Schisu“ wehsta, atkal pehz deewkalposchanas isdaritas daudsas apzeetinaschanas. Apzeetinato skaits sneedsotees lihds 95. Wisi arestetee nowesti us polizejas eezirkni, kur isminats par winu personibàm, un tad leelakà daka palaista wakà. Apzeetinajumà esot wehl 5—6 zilweki.

— **Kara teesa Rigà** 26. junijà isteesaja diwas politiskas apsuhdsibas: 1) Pret Jahni Semneeku, Augustu Sprogi, Jahni Martinsonu un Jahni Reekstinu par laupischanu schagada 2. aprilî Jaunpils muischas krogâ, Rigas aprinkî. Teesa atsina wisus 4 par wainigeem un noteesaja wisus 4 us nahwi zaur noschauschanu. 2) Pret Wili Reekstinu, Jehkabu Gigulu un Frizi Busenbergu par to, ka naktî us 29. nowembri 1905. g. ar eepreekscheju norunu un kopâ ar zitàm lihds schim neisstinatàm personàm eebrukuschi Matkules muischâ, Talsu aprinkî un tur ar waru nolaupijuschi eerotschus. Teesa par wainigeem atsina Reekstinu un Gigulu un noteesaja tos us wisu teesibu un preekschrozibu atnemschanu un pee spaidu darbeem us wisu muhschu. Busenbergu attaisnoja.

— **Teesu palata** 26. junijà isteesaja apsuhdsibu pret bijuschàs awises „Balss“ redaktoru Wili Olawu par kongresu nolehmumu, partiju programu un zitu usmusinoschu rakstu klajà laischanu, tà ari par kahdu korespondenzi no Jaun-Jelgawas aprinka, kura ispaudusê nepateesibu par kara-spehku. Apsuhdseto aisstahweja adwokats A. Krastkalns, kas dedsigi runaja par Olawu tà rewoluzionaràs kustibas apkarotaju un nolasija tam par peerahdijumu wairakus „Balss“ rakstu iswilkumus. Kad rewoluzionaràs kustibas laikâ Olaws usstahjees par „Balss“ redaktoru, tad wisai Latweeschu sabeedribai uslehkusi kà jauna saule, kuras spehzigajà sposchumà sahkuschas attihstitees zeribas us rewoluzionaràs kustibas aprembeschanu; bet tas nepatizis rewoluzionareem un tee peeteikuschi awisei boikotu. Tapeedsihwojis, Olaws isstahjees no redaktora amata, bet minetà korespondenze no Jaun-Jelgawas aprinka tikusi nodrukata „Balsî“, kad Olaws wairs nebijis faktiskais, bet pagaidam, lihds jaunà redaktora peenemschanai — tikai wahrda redaktors. Ari awises isplatischana neatkarajusès no wina, jo „Balss“ redakcijai neesot ne sinas gar awises issuhtischanu, preeksch kam esot ih-

pascha administrazija, ko ari leezineeki peerahdija. Teesa atsina Olawu par wainigu un noteesaja uz 1 gadu zeetokšni. Winu palaida brihwâ tikai pret 1000 rbl. leelu salogu.

— **„Wehstnesca" bijuschais redaktors A. Bergs** 26. junijâ, kâ „Latw." sino, aisbrauzis uz Peterburgu, no kureenes winsch doschotees uz Somiju. Par „Wehstnescha" atbildigo redaktoru uz preekschu parakstischotees A. Kruhms.

— **A. Berga rihzibas upuris.** Sem schahda wirsraksta „Rigas Awise" pasneedz raksteenu, kur aprahda, ka W. Olawam par winam nupat peespreesto gadu zeetokšni japateizotees sawai labsirdibai, kuru ar sekmèm pratis saweem noluhkeem ismantot A. Bergs. Olaws tikai formeli skaitijees par „Balss" redaktoru, gribedams ispalihdset A. Bergam un ziteem „Balss" un „Balt. Wehstn." isdewejeem; winsch ari nemaz nesimpatisejis ar „Balss" wirseenu, kahds tas tolaik bijis sem A. Berga faktiskâs wadibas, kuram tad ari pateesibâ peenahk tas peespreestais sods.

— **Sods par kritiku.** Schinîs deenâs uz stazijas Riga II. platformas, kâ „Prib. Kr." sino, sarunajâs diwi draguni, no kureem weenam uz kruhtim bija wairak goda sihmes. No publikas kahds gribeja dabut sinat, par ko winsch dabujis goda sihmes; bet draguns wehl nepaguwa atbildet, kad jau kahda Schihdeete H. eemaisijâs runâ un ar ihgnumu peesihmeja, ka dragunam dotas goda sihmes „par schauschanu un zilweku sischanu". Draguns jutâs apwainots un neskatotees uz to, ka Schihdeete wehlak stahstija, ka tos esot bijis „joks", schandarms sastahdija protokolu. Generalgubernators sodija Schihdeeti ar 100 rbl. leelu naudas sodu waj maksat nespehschanas gadijumâ ar mehnesi zeetumâ.

No Rigas juhrmalas. Behrns nolaupits. Saratowas advokatam Skworzowam preeksch gadeem 3 aisbehguse seewa ar kahdu artistu nesin uz kureeni. Advokata mahsa ar gadus 6 wezo advokata meitinu usturâs Asarôs, kur sestideen, kâ laikraksti sino, pee winas dsihwokla peebraukuschi dimjuhgu suhrmanî no Majoreem kunga ar bahmu, pehz sisskata austrumneeki, pakehruschi Skworzowa meiteni un dewuschees projam. Wehlak isdewees abus behrna laupitajus nokert. Domâ, ka meitenes mahte peerunajuse, nolaupit behrnu preeksch winas.

— **Sadursme ar draguneem.** „Düna-Zeitung" sino, ka swehtdeen Bilderlinôs Leelupes malâ notikuse sadursme starp 5 peedsehruscheem un draguneem. Weens dragunu unterofizeers eewainots ar akmeni galwâ. Draguni schahwuschi, bet netrahpijuschi. Pehz tam tee metuschees laiwâ un dsinuschees peedsehruschajeem pakal, bet tee eebehguschi neebrâs un no tureenes meschâ.

No Aiskraukles. Slepkawiba un aplaupischana. Jahnu deenâ, kâ „W." raksta, Aiskraukles Lasdinu mahju saimneeks Ligers ar sawu seewu un 6 gadus wezo behlenu isgahjuschi sawas mahjas robeschâs gar mescha malu palasit semenes. Peepeschi no mescha isnahkuschi 2 sweschi wihreeschi, weens gadu 40, otrs gadu 20 wezs, un prasijuschi zeku uz Skrihwereem, pee tam weens no sweschajeem sahzis grahbatees pa keschâm, kaut ko mekledams. Saimneekam eeschahwees prahtâ, ka tas meklè pehz eerotscha, ko uz winu schaut, jo winam jau agrak bijuse peedraudeta nahwe. Tadehk saimneeks sahzis luhgtees, bet sweschee uz winu paguwuschi isschaut wairak schahweenu un saimneeks bijis uz weetas pagalam. Tad sweschee, peedraudedami ari saimneezei ar rewolweru, peeprasijuschi 200 rbl. naudas un eerotschus, gahjuschi winai lihdsi uz mahjâm, islaupijuschi no skapja 4 rbl. naudas un rewolweru un pehz tam aisgahjuschi.

No Udernas. (Tehrpatas apr.) **Augku dahrsa ispostitâs.** Muischas ihpaschneekam Eisenschmitam Udernâ, kâ „Sönum" sino, naktî uz otreem wasaras swehtkeem kahds negehlis ispostijis augku dahrsu. Wairak kâ 100 jauni ahbeku kozini israuti no saknèm. Ari daudzi wezaki augku koki stipri sabojati. Saudejumi esot wairaki simtu rubku leeli.

No Kawastes. (Tehrpatas apr.) **Nosodits pagasta wezakais.** Semneeku leetu komisars, kâ „Postimees" sino, Kawastes pagasta wezako sodijis ar 5 deenâm aresta par to, ka pagasta kasê, kad usbruzeji nolaupijuschi pasu blanketes, esot atradusês leelaka suma naudas, nekâ tas pehz likuma peekaujams.

Kurseme.

Iszekotaju atgreeschanâs.

Peektdeen brihwprahtigâs slotes twaikonis „Petersburg" atwedis no Amerikas 50 iszekotajus, kuri nebij warejuschi eedsihwotees jaunâs pasaules dsihwes apstahkłôs. (W.)

No Leepajas. Meschfargs noschauts. 24. junijâ, plkst. 1/2 2 deenâ, kâ „L." sino, meschâ, weenu wersti no Gaweeses stazijas, noschauts Kubiles meschfargs Jekabs Spruhde. Pehz tam laundari eegahjuschi noschautâ meschfarga mahjâs un nolaupijuschi diwas flintes un naudu, zik mahjâs bijis.

— **Sawada apsuhdsiba.** Pee kahda nama saimneeka Leepajâ eegahjuschi schinîs deenâs 3 nepasihstami wihreeschi un, kâ pats saimneeks saka, pasihstamâ kahrtâ usprasijuschi, lai atdod naudu. Tomehr nama saimneeks, buhdams jauns spehzigs zilweks — pehz sawas nodarboschanâs kugineeks — naw paklausijis usaizinajumam, bet ar diweem spehzigeem duhres siteeneem, kuri azumirkli sekojuschi weens otram, diwus no naudas prasitajeem notreezis gar semi, no kam treschais tâ isbijees, ka laidees behgt. Ari gar semi notreektee dewuschi nu leeleem waku, kamehr duhschigais saimneeks metees teem pakal. Tomehr apzeetinat winam no teem neweena neisdewees, jo polizijas naw bijis tuwumâ un behgki, katrs uz sawu pusi skreedami, drihz nosuduschi. Tagad nu minetais saimneeks sanehmis no meerteesnescha pawehsti, kurâ tam teek sinots, ka diwi tahdi un tahdi wihreeschi suhdzi winu par to, ka netaisnâ kahrtâ tos peekahwis. Sawu suhdzibu wini dibinot uz to, ka bez nekahda eemesla winsch ar saweem duhres siteeneem tos notreezis gar semi; ja wini tam kahdu netaisnibu nodarijuschi, tad winsch buhtu warejis tos suhdzet pee teesas, bet newis pats tâ ar wineem isdaritees. Treschais beedrs peedots par leezineeku. Schai sawadai prahwai janahk schais beenâs isspreeschanâ, un uz winas isnahkumu gaida ar wisleelako interesi. (L.)

— **Laupitaji.** Jahnu deenâ 3 rewolwereem brunojuschees jauni zilweki eebruka A. Kapina kolonial- un wihntirgotawâ un saimneeka un 3 weesu klahtbuhtnê isklaupija no kases apmehram 30 rbl. Pa to laiku 2 laupitaji apsargaja eeeju. Laupitajeem isdewâs aisbehgt. (Lib. Ztg.")

— 25. junijâ, kâ ta pate awise raksta, ap pulksten 11 naktî 5 wihreeschi eenahkuschi grahfa Subowa restorazijâ, Mikeka eelâ un peeprasijuschi pahrdewejam, lai atdod tâs beenas eenahkumus, pee kam draudejuschi ar rewolwereem. Par laimi pahrdeweja seewa, buhdama pagalmâ, zaur logu pamanijuse usbruzejus un sahkuse saukt palihgâ. Laupitaji no tam isbijuschees un aisbehguschi bez kahda laupijuma.

— **Laupischanas.** 25. junijâ, kâ „Lib. Ztg." sino, 4 ar rewolwereem brunojuschees laupitaji eenahkuschi „Selta enkura" trakteerî, Kaiju eelâ, ussaukuschi: „Rokas augschâ!" un panehmuschi no kases 10 rbl. — To paschu deenu diwi zilweki Ernsta Wasmana grahmatu tirgotawâ, Suworowa eelâ, nolaupijuschi 13 rbl.

No Grobinas aprinka. Teesas preekschsehdetajs apsuhdsets kâ sirgu saglis. D. pagasta teesas preekschsehdetajs, kâ „L." sino, pagahjuschâ nedelâ apzeetinats un eeweetots Leepajas zeetumâ. Winu apwaino par peedalischanos pee sirgu sahdsibâm. Pagasta preekschstahwji, kuri greesuschees pee Grobinas aprinka meerteesneschu sapulzes presidenta ar luhgumu ko pagastam schahdâ gadijumâ darit, dabujuschi par atbildi, lai nogaidot teesas spreedumu.

„Lib. Ztg." schai leetâ pasneedz schahdas sinas: Schi gada 5. junijâ Preekules pagasta namâ bijuse Grobinas aprinka semneeku wirsteesas sehde, kur peedalijees ari Durbes pagasta teesas preekschsehdetajs Otto Bienfelds. Pehz sehdes uz mahjâm eedams, B. kopa ar kahdu Andreju Wihtolu mehginajuschi nosagt kahdam Sikšnam peeberigu, uz lauka dselss pinekleem saslehgtu sirgu, bet sirga ihpaschneeks saglus pamanijis un tos aisbaidijis. Laimigaki sagleem gahjis zitâs mahjâs, kur tee kahdam Didrichsonam, Jakobsonam un Putninam nonehmuschi katram pa sirgam. Tâ ka Siksna B—u pasinis, tad saglus sauza pee atbildibas, lai gan sirgu pee wineem wairs neatrada. — 27. junijâ leeta nahza isspreeschanâ, un meerteesnesis peespreeda abeem sagleem katram pa gadam zeetumâ; bez tam wineem solidarisku jaatlihdsina par nosagteem sirgeem kopâ 280 rbl. Abi apwainotee lihdz spreeduma spehkâ nahkschanai patureti zeetumâ. No pag. teesas preekschsehdetaja amata B. tikschot atzelts.

No Saldus. Pasta eerehdnis ar naudu nosudis. Nesen nosudis schejeenes pasta kantora eerehdnis Dreibergs, eepreeksch peesawinajees leelakas sumas naudas. Bez ziteem peenahkumeem tas schai kantorî ispildijis ari walsts bankas krahjkases nodaļas kaseera amatu. Ari krahjkases nodaļas naudu tas naw aismirsis panemt lihdzi. Kâ israhdotees, tad D. neesot nekad eewedis noguldijumus peenahzigâs grahmatâs. Tagad zirkularisku usaizinati wisi naudas noguldītaji, eerastees pasta kantorî. Tur teem atnemot izdotâs grahmatinas un to weetâ izdodot kwihti. Kâ dzirdams, blehdis jau esot ahrsemês. (W.)

— Dr. Kirschentalam, kuru agrak pa kara stahwokla laiku israidija, atkauts atkal atgreestees atpakal un nodarbotees ar sawu praksi.

No Wentspils. **„Zihna" sem schokolades nosaukuma.** Pehz Wentspils-Dundagas rewoluzionaru komitejas apzeetinaschanas polizija dselszeļa stazijâ notwehruse uz apzeetinato wahrdeem adresetas daschas kastes ar usrakstu „Schokolade" un ar Jelgawas fabrikas Lankowska un Likopa firmas etiketi. Schâs kastes atdarot, tanîs, kâ „Rig. Ztg." raksta, atrasts leelaks daudzums neatkautâ laikraksta „Zihnas" eksemplaru un daschi ziti lihdzigi raksti.

No Snehpeles. Dserschanas upuris. „Rig. Ztg." sino, ka Jahnu wakarâ daschi peedsehruschi Snehpeleeschi sahkuschi kautees, pee kam weens no zihnas dalibneekeem tizis pawisam nosists. Wainigais apzeetinats un nowests uz Kuldigu.

No Behrsumuischas. Aplaupischana. 23. junijâ Litschitu mahju tuwumâ, meschâ kahds ar rewolweri apbrunojees usbruka weetejam pagasta wezakâ palihgam Sildedsim, apdraudeja winu ar rewolweri un nolaupija apmehram 40 r. krona un pagasta naudas, 3 rbl. pascha naudas un leelaku pazinu ar neispilditräm pasu blanketèm, kuras beenu preeksch tam Sildedsis bija sanehmis rentejâ un paschulaik nesa uz pagasta namu.

No Bauskas. Usaizinajums. Bauskas Labdarības Beedriba sawâ ahrkahrtejâ generalsapulzê sch. g. aprika mehnescha 29. deenâ nolehma: dibinat pee beedribas un usturet ar beedribas lihdzekleem Latweeschu pirmmahzibas skolu preeksch masturigeem behrneem. Skolas programa jau eesneegta apstiprinaschanai. Lai sasneegtu sawus zehlos mehrkus, tad beedriba ar peenahzigu atkauju, sarihkos scha gada oktobra mehnesî (deena tiks issludinata) izlozejumu. Izlozejuma biketes tiks pahrdotas aprobeschotâ skaita, pawisam 6000, par 25 kap. gabalâ, ar to noteikumu, ka no 10 biketèm wismaz weenai kriht winnests. No beedribas beedreem un labwehleem izlozejumam jau peesolitas daschadas wehrtigas leetas. Tadehk nu izlozejuma komiteja greeschâs pee wiseem, kas leetu gribetu weizinat, nahkt beedribai palihgâ gan ar labprahtigeem dahwinajumeem, gan atkal ar izlozejuma biketschu pirkschanu un pahrdoschanu. Dahwanas tiks pretim nemtas un izlozejuma biketes dabonamas Bauskâ pee komitejas lozekleem: Ilsin un Kalnin kdzem, Kriston kdzes, Leitlandt, Neuman un Skujas kdzem, Bachman, Karp, Klawin, Stoket, Warenais un Wilumson kgeem. Bez tam wehl dahwanas warês nodot un biketes dabut ari pee zitâm personâm un daschôs Bauskas weikalôs, kuru wahrdi tiks wehlaku pasinoti.

Komitejas preekschneeze Alide Leitlandt.
Sekretars J. Klawinsch.

No Jelgawas.

Dr. A. Bielensteina izwadischana. Sehru deewkalposchana ree firmâ sinibu wihra sahrka treschdeen, 27. junijâ, Sw. Trihsweenibas basnizâ nodewa jauku leezibu par to, kahdu retu zeenibu un mihlestibu nelaikis eemantojis wisâ muhsu dzimtenê. Behru tunu tureja weens no nelaika tuwakajeem draugeem, Lestenes mahzitajs H. Klapmeyers, sirsnigôs wahrdôs aprahdidams, kahds leels saudejums zaur Bielensteina nahwi zehlees wina peederigeem un draugeem, muhsu basnizai un wisai muhsu dzimtenei, bet it sewischki sinatnei. Pehz tam ar ihsakâm waj garakâm runâm pee sahrka nolika krahschnus wainagus: no Kurzemes konsistorijas puses generalsuperintendents O. Pancks, Jelgawas amata brahlu wahrdâ agrakais Dobeles Latw. draudzes mahz. G. Seebergs, kursch ilgus gadus strahdajis ar nelaiki kopâ, no Widzemes mahzitaju un draugu puses Pinku muischas mahz. G. Hillners, no Latw. Literariskâs beedribas puses tagadejais presidents prahw. emer. Th. Döbners, no Baltijas wehstures un senatnes pehtneeku beedribas wirsskolotajs B. Hollanders un no Literaturas un mahkslas beedribas Jelgawâ wirsskolotajs H. Diebrichs. Latweeschu walodâ daschus atsinibas wahrdus runoja un nolika wainagus Rigas Latweeschu Beedribas presidents Fr. Grosswalds un no Jelgawas Latweeschu Beedribas Nakstneezibas Nodaļas puses redaktors J. Weissmanis. Beidzot studentu sabeedribas „Kuronijas" wahrdâ nelaiki ar wainagu un atsinigeem wahrdeem godinaja stud. f. Bordelius. No wisâm runâm isskaneja sirsniga atsiniba nelaika dzihwei un darbam, wina sekmèm bagatojeem sinisteem pehtijumeem, wina gaischajam, idealajam raksturam, wina drauga sirdij un dwehselu gana ustizibai.

Pehz pabeigtas deewkalposchanas wainageem un pukèm behrtin apbehrto sahrku izwadija uz Dobeli, kur bagatâ gara isnihzigo meesigo tehrpu otrâ deenâ guldija dzimtenes smiltis. Saldu dusu! W.

„Baltische Tageszeitung"a atbild uz muhsu peesihmèm pee winas un „Düna-Ztg."as sinojuma par S. Sommerfelda kga atkaleewehleschanu nodokku waldes wezakâ amatâ. Tikai winas atbilde ir tikpat kâ nekahda atbilde. Pretkandidatam G. kgam wina nesin peeskaitit par labu itin nekahdu nopelnu, tapat wina nesin nekahdu leetischku eemeslu pret Sommerfelda kungu, isnemot to, ka winsch balsojis pret Wahzu gimnasijas pabalstischanu. Bet kahds sakars gan kreetnai nodokku waldes wezakâ amata ispildischanai ar schahdu waj tahdu pahrleezibu gimnasijas pabalstischanas leetâ? Jeb waj warbuht nodokku walde Jelgawâ pastahw tikai preeksch Wahzu tautibas eedzihwotajeem ween? Bet ja ari tâ buhtu — pat bespartejisku spreedoscham Wahzeetim nedrihkstetu to peerehkinat par kahdu noseegumu, ja tas balsotu pret pilsehtas lihdzekļu izleetoschanu tahdas skolas labâ, kura nodomata tikai weenas eedzihwotaju dakas wajadzibâm un turklaht wehl war sagaidit bagatigu pabalstu no zitas puses, schinî gadijumâ no muischneezibas. Tatschu „Balt. Tageszig."ai peeteek, ja kahds issaka domas, kurâs buhtu kaut ir ehna no Wahzu intreschu aizskarschanas, un wina ir gatawa tahdu pahrgalwneeku treekt pee dewineem welneem, lai ari winsch zitadi buhtu kreetns un derigs sawâ weetâ. Lai apstiprinatu, ka „Balt. Tageszig."ai tik schaurzirdigi eeskati, preeksch tam mums winas atbildes nemaz nebij wajadzigs — tas un wehl daschs kas zits jau tâ wiseem sinams.

Atsaukums. Bijuschâ Kurzemes generalgubernatora Bekmana kanzlejas direktors Ludmers atsauz sinu, it kâ winsch aizeeschot deenestâ uz Somiju, kur generalis Bekmanis tagad par pagaidu generalgubernatoru.

Jelgawâ atkal atklahschot pagaidu kara teesu, kuru pagahjuschâ februara widû slehdza. Par prokuroru, kâ „L." dzirdejuse, buhschot podpalkawneeks Habalows, kas bija nesen par prokuroru pee pagaidu kara teesas Rigâ.

Izglahbts slihkonis. 27. junijâ pawakarê semneeks N. N., eedams gar Drikfas malu masleet eereibuschâ stahwoklî, noslihdeja no krasta un sahka grimt. Daschi garamgahjigi, to pamanijuschi, ar netahlu uz posta stahwoschâ polizijas sarga palihdzibu to izwilka no uhdens. Bet tâ ka N. nespehja legitimetees, tad to nogahdaja uz polizijas eezirkni. —Zi—

Wisjaunakâs sinas.

Peterburgâ, 28. junijâ. Eekschleetu ministrija issuhtijusi gubernatoreem rakstu ar pawehli, masgruntneeku wehleschanu sapulzes sadalit 2 sekzijâs, no kuràm weena aptwertu wisus tos, kureem peeder ne masak kâ peektâ daļa no pilna zensa, kamehr pee otras sekzijas skaititos wisi tee, kam masak semes.

Sozialrewoluzionari peesuhtijuschi redakzijâm rakstu, kursch atklahj daschus noslehpumus atentata leetâ pret grahfu Witti. („Düna-Ztg"as spez. telegr.)

No Rigas juhrmalas sino „Düna-Ztg.", ka Rosenberg jaunkundzes slepkawas apzeetinati. Uz slepkawibas darbu usturdzijis 20 gadus wezais Wez-Peebalgas sem-

neeks Julijs L. un isdaritajs bijis Talsu oprinka semneeks Jwans S., 15—16 gadus wezs puika. Kà nolaupito leetu slehpejs wehl apzeetinats kahds Schihdu puika. Noseedsneeki par wainigeem atsinuschees. Jwans S. isschahwis uf dahmu 2 schahweenus if neleela rewolwera un pehz tam wehl mirejai ar gałas kapajamo ahmuru sabragajis pakausi. Uf apzeetinatajeem negehkeem turot zeeschas aisdomas, ka tee wainigi ari wehl pee ziteem noseegumeem juhrmalâ.

Atswabinats if zeetuma, bet israidits no Baltijas gubernâm preeksch kahda laika apzeetinatais „Muhsu Laiku" lihdsstr hdneeks Jehkabs **Kihsels**, kursch schinis deenâs bijis atsuhtits uf Jelgawu dehł nopratinaschanas.

Basnizas sinas.

Leepajas Sw. Annas basnizas draudses sinas no 18. lihds 24. junijam. Kristiti: Elisabete Kristuhn, Janis Pomeranze, Katrihne Elwira Lankut, Anna Lina Matilda Straupeneek, Lawina Sofija Aleksandra Kair, Austra Zaune, Peters Eduards Ahrans, Andrejs Frizis Schanis Müllers, Anna Gaile, Marija Anna Schneider, Germa Wilma Kasche. Usfaukti: Jahnis Paipa ar Annu Laugal; Adolfs Blums ar Annu Melder; Krischs Augusts Gulbe ar Adeli Luziju Elisabeti Neumann. Laulati: Jahnis Bekers ar Scharloti Antoniju Bauman. Miruschi: Schenija Grinlop 43 g.; Frizis Kruhms 53 g.; Marija Emilija Salzman 74 g. w.

Deewkalposchanas Sw. Annas basnizâ 1. julijâ, plkst. 1/210 no rihta, mahz. Freibergs. Pag. mahz. **Blumenbachs**.

Aisrahdijums.

Schim numuram eet lihds kà peelikums sludinajums par **wissjaunakàs konstrukzijas kulmaschinàm, lokomobilèm un daschadeem laukfaimneezibas rihkeem no Ed. Zehdera Laukfaimneezibas maschinu un semkopibas rihku lehgera, Rigà, Karla eelà № 11.**

Isdew. un redaktors: Latw. Dr. Beedr. tagadejais presidents **Th. Doebner.**

Redaktors: **J. Weissmanis.**

Drukats pee A. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Jelgawas Laukfaimneezibas Beedribas
Krahschanas un Aisdoschanas Sabeedriba

(atklahta februari 1900. g.).

Telefons № 62. **Jelgawâ, Katolu eelâ № 19.** Telefons № 62.

31. maijâ 1907. g.

Droschibas kapitals 165,703, rub. 59 kap., neeerehk. 1535 beedru garantiju.

Bilanze swahrstàs ap **1,754,238** rub. **13** kap.

1) **Par noguldijumeem** maksà par gadu 3—6%, skaitot no noguldischanas deenas. Par **skiro-noguldijumeem** maksà 3%.
2) Par **aisdewumeem** nem 6½—8% par gadu. Peeprasijumus isspreesch pirmdeenàs.
3) **Kantoris atwehrts** ik darbadeenas no pulkst. 10—2 deenâ.
4) Beedri war buht **abeju dsimumu personas,** kà ari sabeedribas un arteli.
5) Noguldijumi un aisnehmumi ir **swabadi no krona nodokleem.**
6) **Uf generalsapulzes nolehmumu pamata sabeedribai jatura arweenu wismàs 3% no bilanzes summas swabadas naudas,** lai noguldìtajeem uf pirmo peeprasijumu bez ussazischanas waretu ismaksat winu noguldijumus. Walde: agr. **J. Bisseneeks.** Aar. **J. Brasda. D. Kahndergs.**

Dezimal-galda-balanks

un

zitus **swarus**

pagatawo un likumigi **nostempelè.**

Kapu sehtas, dselss wahrtus

un wisadus **maschinu atslehdsneeku** un **mechaniskus darbus** pagatawo glihti un par peenehmigàm zenàm.

Atslehdsneeku meistars **Chr. Bieman's.**

Telefons № 64. № 21, Jelgawâ, Katolu eelâ № 21, **leelajâ namâ.**

Wisadas zentrifugas teek apsinigi islabotas.

Sahrku magasinâ

pee Latweeschu basnizas, Jelgawâ, Leelàs un Petera eelu stuhri, dabonami wisleelakâ iswehlê,

daschadi sahrki:

leeli, lakoti, 6 pehdu gari sahrki sahkot no 3 rub. 50 kap., masi no 1 rub. 20 kap. sahkot. **Wisu labakais darbs.**

G. Murniks.

Cyrus Hall Mc Cormick,
Rigâ, Doma laukmuâ № 3.

Kuhlischu sehjeji,
Labib. płahweji,
Sahles płahweji,
Seena grahbekli,
Trinameeaparati
Saischki,

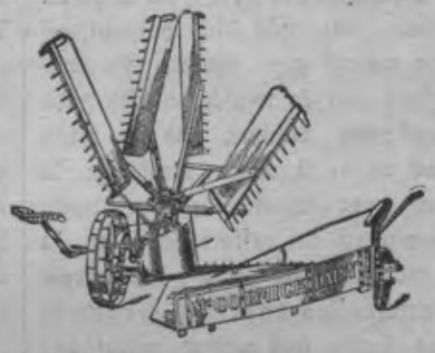

Atsperu ezeschas,
Ripu ezeschas,
Kultiwatori,
Sehjmaschinas,
Seena grositaji.

Mc Cormick'a wahrds galwo

par pretschu augsto labumu.

Agenti wisôs prahwakôs pilsehtôs.

Ilustreti katalogi par welti un par brihwu.

Weikala atwehrschana.

Zaur scho pagodinos pasinot Jelgawas un apkahrines zeen. publikai, ka esmu atwehris

Jelgawâ, Katolu eelâ № 37

pretim Laukf. Beedribas jaunajam namam

apte ekas pretschu un krahsu tirgotawu.

Peedahwaju leelâ iswehlê **parfimerijas, kimikalijas,** daschadas **gumijas prezes,** wisadas **wilnas** un **ellas krahsas gatawas un pulwerôs,** kà ari **wisadus peederumus namsaimneezibai, peensaimneekeem, dahrskopjeem, mahldereem** un **galdneekeem.** Apsolidams laipnu apkalposchanu pee mehrenàm zenàm

augstzeenibâ

Maksis Jakobsons.

Kursemes Ritenbrauzeju Beedriba

sarihkos swehtdeen, 1. julijâ 1907. g.

uf paschu welodroma Jelgawas Latw. Beedr. dahrsâ

internu sazihksti.

Pehz sazihkstes

deja.

Dahrs buhs puschkots karodsineem un lampinàm.

Musikas sahkums plkst. 2 pehz pusd. Sazihkstes sahkums plkst. 3 pehz pusd. Beigas plkst. 1 nakti.

Eesejas maksa: I. w. **65** kap., II. w. **50** kap. ar teesibu peedalitees pee dejas; dahrsâ **30** kap. bez teesibas pee dejas peedal. **Deja ween 30** kap. no personas.

Tuwakas sinas asischâs.

Preekschneeziba.

Teatris „Elektrobiografs"

Jelgawâ uf tirgus platscha.

(ihpaschneeks **R. Strömers.**)

51. Ser. no zeturtd. 28. jun. lihds swehtd. 1. julijam.

Dsihwe Indijâ.

Israhdes darba deenàs sahkàs plkst. 8, 9, un **10 wakarà** un **swehtdeenàs** un **swehtku deenàs plkst. 7, 8, 9 un 10 wakarà.**

Jelgawâ, uf tirgus platscha.

Slawenais pirmàs schkiras zirkus Isako.

Ikdeenas leelifkas israhdes ar jaunu programu.

Sahkums plkst. 9 wakarà.

Slimneekus peenemschu **lihds 14. julijam** katru deenu, isnemot swehtdeenas, **tikai preekschpusdeenas no plkst. 1/29—11.**

Jelgawâ, Palejas eelâ № 2.

Dr. E. Londenbergs.

Osolneeku (Pauls-gnades) **pagasta walde**

zaur scho dara wispahrigi sinamu, ka **30. junijâ 1907. g.** tiks no weetneeku pulka isdarita pagasta

nodewu klafeschana,

tadehł tee, kas wehletos dabut kahdus atweeglinajumus maksaschanas sinâ, teek usaizinati minetâ deenâ eerastees pee weetneekeem ar wajadsigeem dokumenteem.

Pagasta walde.

Mag.

J. Hertela

apteek. pretschu pahrdotawa

Jelgawâ, Pasta eelâ № 13,

peedahwâ pret kodèm:

naftalinu, kamparu, kampar-naftalinu, papihri pret kodèm, tineolinu, Dalmazijas insektu pulweri u. t. t. u. t. t.

Apmehram **100 puhrw. lauku pławu** un **pławu sahles**

pahrdod noplauschanai

masakôs gabalôs pehz sawstarpigas nolihgschanas Behrsmuischas Maisukrogâ. **M. Katterfeld.**

Jelgawâ, (gar Filosofu eelu) pee Masajeem wahrteem, **pahrdodami,** sahkot no 1 rbl. 25 kap. kwadratafk, daschada leeluma

gruntsgabali.

Peeprasams Schagares eelâ № 15 pee **E. Oscha** un № 17 pee **A. Swinne.**

Swaigas

Skotu silkes

pahrdod

Fr. Weidemanis

Jelgawâ,

Leelajâ eelâ № 83.

Kaunas Semneeku Banka

pahrdod no Wez-Schagares muischas pirkto **semi,** aramu un meschasemi masakôs gabalôs. Seme atrodàs uf paschàm Kursemes robeschàm. Kaunas Semneeku Bankas agents tagad atrodàs Schagares muischâ un paliks te lihds 2. julijam. Tadehł kas wehlàs semi pirkt, war ar agentu tuhlit pirkschanu noslehgt. Pehz 2. julija warès ari ar bankas administratoru Brandta kgu pirkschanu noslehgt.

Kaunas Semneeku Bankas administrators **A. Brandts.**

Ratneeka

mahzeklis

wajadsigs Katolu eelâ № 5, Jelg.

P. Pakrehflis.

Noklihdis leels, balts, bruhneem plankumeem, ihsu spalwu

Wahzu medibu suns.

Teek lihgts suni saguhsit un par to paņemt **Ugales muischas weldet.** Izdewumi tiks atlihdsinati un bez tam wehl 25 rbl. pateiz. algas.

No pirschanas lai sargàs.

Adr. Ugaenk, ozaun. Ugaenk.

Wez-Auzê.

Latweeschu Awises

pa numuram pahrdod W. Schmidt kga jaunajâ maises weikalâ pee tirgus platscha, pascha namâ.

Numurs maksà 3 kap.

Daschadus wezus

laikrakstus

pahrdod kà

makulaturu

schis awises ekspedizijâ.

Slimeem!

Scho pasinojumu luhdsam isgreest un paturet preeksch sewis waj dot tahlak tahdeem, kam buhtu noderigi dseedinatees ar **Sperminu.**

Frantschu ahrsts, profesors Broun-Sekars, 72 gadus wezs, wezuma nespehka dehł bij peespeests atstaht ahrsta praksi un lekziju lasischanu. Bet nespehzigajâs profesora meesâs gars wehl ihpaschi stipri nodarbojàs ar domàm, kahdâ kahrtâ waretu atdabut atpakal jaunibas spehku. Nule nokauta, weseliga trusischa dseedserus winsch saschkaidija drusku sahligâ uhdenî un meeserî dabuto schkidrumu (sperminu), isskahrsis zaur plahnu drehbi, Broun-Sekars scho schkidrumu eeschkahza sew sem ahdas, un jau pehz pirmâ eesprizejuma jutàs schirgtaks. Pehz dascheem eesprizejumeem winsch atkal usnehma lekziju lasischanu, sawus klausitajus-studentus aisraudams zaur saweem loti skaidri saprotameem isskaidrojumeem.

No ta laika ahrsti atsinuschi, ka sperminš nepahrspehjami labs lihdseklis pret wezuma nespehku, masasinibu (anemiju, bahluma kaiti, rachitu) plauschu diloni waj zitadàm gruhtàm slimibàm, pret saboja tu nerwu sistemu zaur meesigu waj garigu pahrpuhleschanos, netiklibu, onanismu, diloni un treeku, wihreeschu nespehjibu, pret uhdens slimibu zaur neparcisu sirds darbibu, zukura slimibu, nepilnigi isdseedinatu sifilisu, podagru, istibra organismu no skrofuleem u. t. t.

„Paredsu netahlâ nahkotnê to brihdi, kad wisi un ikkatrs, kas Sperminu — Sekar aschkidrumu duhs ismehginajuschi pee sewis paschcem un saweem peederigeem, atsihs schi schkidruma brihnischkigo spehku pee wesełibas un spehka usturescha nas un slimibu dseedinaschanas." Profes. Dr. **Guasê.**

Iswilkums no slimneeku atsaukshmèm

par sperminu, sanemtu no Kalenitschenko laboratorijas:

Augsti zeenits **Dimitrij Konstantinowitsch!** Neatrodu wahrdu, isteikt **schi pateesâ dsihwibas elikstra augsto labumu.** Slimoju ar masasinibu un eenehmis tikai neleelu daudsumu (1 pud.) spermina, juhtos jau daudz labaks: galwa wairs nereibst un issudis breesmigais gurdenums wisâ organismâ. Luhdsu atsuhteet man wehl 6 pudeles spermina. Juhsu no sirds pateizigais un atsinigais Sergejs Semenows. Ромны, 3. aprilî 1906. g.

Zeenits **Kalenitschenko kgs!** Es slimoju ar galwas sahpèm, mahgas kataru, un nerwositati zaur dsimuma organu atslahbschanu un onanismu. Bet eenehmis tikai 1 pudeli spermina, jutos jau daudz labaks, galwas sahpes un nerwositate masinajàs, dsimuma organu darbiba labojàs, par ko no sirds dibena issaku Jums pateizibu un padewigi luhdsu issuhtit man wehl 3 pudeles spermina. **J. D. Rikezs,** C. Петербургъ, Петроградское шоссе д. № 32/1 кв. 15. Now. m. 14. d. 1906. g.

Augsti zeenitais **Dimitrij Konstantinowitsch!** Mana seewa jau daudz gadus slimo ar reimatismu un bihstamu nerwositati; Juhsu spermins jau pee pirmàs rudeles israhdija sawu dseedinataja spehku, un mehs abi ar seewu neatrodam wahrdu, kà lai Jums pateiktos. **Juhs esset daudzu zeeteju glahbejs.** Esset augstsirdigi un issuhteet ar pirmo pastu wehl diwi pudeles spermina. Ar sirsnigu un dsiłu zeenibu Juhsu padewigais **T. Strepetilows.** Иркутскъ, почт. контора, 9. okt. 1906. g.

D. K. Kalenitschenko kgs! Augsti zeenijams Dimitrij Konstantinowitsch! Es slimoju ar hemorideem, kuri mani loti nowahjinaja, elpas truhkumu, lozekku reimatismu, galwas sahpèm, kungis nekahrtigi darbojàs un nesagremoja, puhślis bij newesels: daschreis nepawisam newareja uhdeni nolaist un wajadseja nemt palihgâ buschus un katetrus. Esmu leetojis daudz sahku, ataizinajis ahrstus, bet man nekas nepalihdseja un es gluschi ismisu. Bet tikllihds eesahku eenemt sperminu, galwas sahpes gandrihs pawisam beigushàs, gulu labi un meerigi, lozekku reimatisms daudz retak usbruhk, bet preeksch manim wisulabakais un apmeerinoschakais ir — ka waru nolaist uhdeni bez mozoscho katetru palihdsibas un ka waru istikt bez ahrsta palihga, par ko no sirds un dwehseles Jums pateizos un luhdsu Deewu, lai Winsch peeschkir Jums ilgu muhschu par palihdsibu tuwakam. Paleeku Juhsu wisupadewigakais aisluhdsejs. Garidsneeks un brunneeks Г. У. Р—скій. 10. aug. 1906. g. Село Сидѣльниково Маріинскій пос. Казанск. губ.

17. sept. 1906. g. Zeenits **Kalenitschenko kgs!** Jau daschus gadus slimoju ar mugurkaula smadsenu isschuhschanu, bet beidsamôs diwi — trihs gadôs wisa mana labâ puse nonemta no treekas, turklaht man wehl breesmigas, neizzeeschamas, ja tà war sazit — ellischkigas, greesigas sahpes pa wisu kermeni, ik ihpaschi kahjàs. Wisadi ahrstneezibas lihdsekli ne pa mata galinu naw atweeglinajuschi manas zeeschanas. Pehz 5 pudeku spermina eenemschanas greesigàs sahpes usnahza retaki un daudz wahjaki. Tagad waru jau pa nakti meerigi gulet, kas pee senakàm sahpèm reti gadijàs. **J. Starinins.** По Курской ж. д. ст. Люблино, дача Е. Старининой.

Ir wairak simtu un gandrihs ik deenas no jauna peenahk klaht sajuhsmigas atsauksmes no slimeem par Kalenitschenko spermina labo eespaidu uf winu organismu.

Spermins (extractum testiculorum)

preeksch eekschkigas leetoschanas top isgatawots no **Dr. med. Telnichina, D. Kalenitschenko laboratorijâ.** Laboratorijas direktors Dr. J. Jw. Sollogubs, assist. usraugi Dr. S. D. Jasikows un Dr. A. E. Lewins.

Maksà 1 pud. spermina 2 rbl. 50 kap. Suhtijums 1—3 pudeles 50 kap. Issuhta ari uf pehzmaksu.

Pakaldarinataji tiks saukti pee likumigas atbildibas.

Broschura par sperminu lihds ar atsauksmèm no ahrsteem un slimneekeem teek issuhtita bez maksas.

Adr.: Д. Каленниченко, Москва, Петровскій бульв. д. **№ 51.**

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

Te klaht 2 peelikumi.